

Sari Sarkomaa kok ym.

Kirjallinen kysymys digitaalisen kansallisen rokotuskortin käyttöönotosta ja toimista EU:n yhteisen rokotuskortin edistämiseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Terveystietojen digitalisaation edistysaskelista huolimatta rokotustietojen ensisijainen lähde on maassamme käsin täytetty rokotuskortti tai muistikuva.

Digitaalisesta Omakantaan luodusta rokotuskortista näkisi vaivatta, mitä rokotteita on saanut. Sil-
lä voisi myös digitaalisesti todentaa, että on rokotettu. Lisäksi kortti voisi muistuttaa, kun on aika
käydä ottamassa tehosterokote rokotussuojan ylläpitämiseksi. Nykyisin monilta jää tehosteroko-
tus ottamatta, vaikka se on olennainen esimerkiksi jäykkäkouristusrokotteissa, kuten myös tulee
olemaan koronarokotteessa.

Digitaalisella rokotuskortilla on vahva kannatus suomalaisten keskuudessa: uudistusta kannatti
lähes 90 prosenttia suomalaisista. Kyselytutkimus on tehty tänä vuonna Lääketietokeskuksen
teettämänä.

Rokotustietojen digitalisointi helpottaisi omien rokotustietojen tarkistamisen ja ajan tasalla pitä-
misen lisäksi myös terveydenhuollon ammattilaisten työtä ja rokotussuojan todentamista mat-
kaillessa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työhönotossa.

Aivan tyhjästä ei rokotekorttia tarvitse lähteä tekemään. Uusimpia rokotustietoja löytyy jo aina-
kin terveystietokeskusten antamista rokotuksista Omakannasta.

Varsinaisen digitaalisen rokotekortin luomisen lisäksi on ratkaistava se, että vain osa rokotetie-
doista kirjataan sellaisessa muodossa, että ne olisivat hyödynnettävissä digitaaliseen rokotekorti-
tiin. Tarvitaan toimia, että terveydenhuollon ammattilaiset kirjaisivat rokotuksia koskevat tiedot
potilastietojärjestelmiin yhtenäisellä tavalla. Haasteena ovat myös vanhan rokotetiedon kokoami-
nen eri potilastietojärjestelmistä ja eri tahoilla annetuista rokotteista, kuten punkkibussien roko-
tekirjauksista. Omien vanhojen rokotetietojen kirjaaminen järjestelmään on myös mahdollistetta-
va.

Lääketietokeskuksen kyselyn mukaan vain puolella suomalaisista on omat rokotustiedot tallessa.
Kolmannes suomalaisista ei tiedä, mistä omat ajantasaiset rokotustiedot on mahdollista tarkistaa.

Terveydenhuollon henkilöstön mukaan rokotustietojen hakemiseen asiakkaan puolesta voi men-
nä useita päiviä. Erityisesti matkailurokotteiden selvittely on asiakkaille hankalaa. Tietoja etsi-

Kirjallinen kysymys KK 983/2020 vp

tään työterveydestä, eri lääkäriasemilta, terveysasemilta, kaupungin epidemiologisesta toiminnasta ja terveydenhuollon arkistosta. Asiakas joutuu helposti tekemään kahdeksankin yhteydenottoa ennen kuin saa tarvitsemansa tiedon, jos saa silloinkaan.

Terveydenhoitajien mielestä olisi tärkeää saada sähköinen rokotuskortti, josta selkeästi näkisi, mitä rokotteita on saatu, milloin ja missä, sekä millä aikataululla mitäkin rokotusta tulisi jatkaa ja mahdolliset rokotusreaktiot.

Sähköisellä rokotuskortilla olisi mahdollista parantaa rokotuskattavuutta Suomessa: jopa kolme neljästä uskoo, että pitäisi parempaa huolta omasta rokotussuojastaan, jos rokotustiedot olisivat löydettävissä rokotuskortista.

Rokotukset ovat vaikuttaneet ihmisten terveyteen merkittävästi. Tulevaisuudessa niiden merkitys voi olla vieläkin suurempi. On viisasta ja välttämätöntä, että ihmisellä itsellään on oikea tieto rokotuksista, ja tieto terveydenhuollon henkilöstöllä voi myös pelastaa ihmisten henkiä monin tavoin.

Asiantuntijoiden mukaan rokotteet monipuolistuvat lähitulevaisuudessa ja uusia rokotteita on tulossa muun muassa influenssaan, pneumokokkiin, vyöruusuun, RSV:hen ja CMV:hen. Samoin rokotteille on tulossa erilaisia kohderyhmiä, kuten odottavat äidit, ikääntyvät ja työikäiset. Haaste on, miten saamme ylläpidettyä ja luotua yhtä hyvän rokotusohjelman aikuisille kuin nyt on lapsille. Rokotuskortti olisi monelle suuri helpotus, koska aikuisten rokotukset ovat jokaisen omalla vastuulla, ja tämän takia vaaditaan tietoa rokotussuosituksista, rokotuspolun yksinkertaistamista ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Euroopan neuvosto on hyväksynyt vuonna 2018 rokotussuosituksen, joiden tavoitteena on parantaa EU-maiden rokotuskattavuutta ja rokotteiden saatavuutta. Päätöksen johdosta valmistellussa "rokotustiekartassa" (EU Roadmap on Vaccination 2018) on toimenpiteinä kansallisten rokotusrekisterien yhdenmukaistaminen ja EU:n yhteinen sähköisesti jaettava rokotuskortti. Näitä tavoitteita varten komissio on käynnistänyt sekä rahoitushakuja että eri toimijoiden yhteistyötä lisääviä aloitteita.

EU:n yhteinen, sähköisesti jaettava rokotuskortti olisi vaikuttava keino tehostaa niin koronan kuin muidenkin epidemioiden ja sairauksien, kuten tuhkarokon, kurissa pitämistä ja ihmisten turvallisempaa liikkumista.

Maailman terveysjärjestö WHO selvittelee parhaillaan kansainvälistä elektronista rokotuskorttia. Sellainen saatetaan jatkossa asettaa kriteeriksi esimerkiksi matkustaessa.

Suomen ei pidä jäädä odottelemaan, vaan maamme on oltava digitaalisen rokotekortin kansallisessa ja EU-tasoisessa toiminnassa aloitteellinen ja edelläkävijä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 983/2020 vp

Mihin toimiin hallitus ryhtyy sähköisen rokotuskortin perustamiseksi ja käyttöön ottamiseksi maassamme,

mitä toimia on jo tehty rokotustietojen saatavuuden helpottamiseksi ja sähköisen rokotuskortin edistämiseksi,

mihin toimenpiteisiin hallitus on ryhtynyt EU:n uusimpien rokotussuosittelujen ja sen pohjalta valmistellun rokotustiekartan johdosta ja

mihin toimenpiteisiin hallitus on ryhtynyt kansallisten rokotusrekisterien yhdenmukaistamiseksi ja EU:n yhteisen digitaalisen rokotuskortin edistämiseksi?

Helsingissä 4.1.2021

Sari Sarkomaa kok
Anna-Kaisa Ikonen kok
Sinuhe Wallinheimo kok
Jukka Kopra kok
Mia Laiho kok
Paula Risikko kok
Sari Multala kok
Pauli Kiuru kok
Ville Kaunisto kok
Mari-Leena Talvitie kok
Kai Mykkänen kok
Timo Heinonen kok
Saara-Sofia Sirén kok
Sofia Vikman kok
Kari Tolvanen kok
Pihla Keto-Huovinen kok
Wille Rydman kok
Marko Kilpi kok